

אתוס (ETHOS) – הטיפולוגיה האירופית של חסרות בית והזדה דוירית

חסרות בית היא בעיה חברתית מרכזית שהאיווה האירופי מתמודד איתה במסגרת "אסטרטגיית ההכלה וההגנה החברתית". מניעתה של חסרות בית ושיוון מחדש של אנשים חסרי בית מחייבים הבנה של הנתיבים והתהליכים אשר הביאו אותם למצב זה, וכן תפיסה רחבה של משמעותה של חסרות בית.

פנטסא (FEANTSA) – הפדרציה האירופית של ארגונים העובדים עם אנשים חסרי בית – פיתחה טיפולוגיה הנקראת ETHOS למיפוי סוגי חסרות הבית וההזדה הדוירית.

נקודת המוצא של טיפולוגיית ETHOS היא ההבנה שיש שלושה תחומים המרכיבים יחדיו את המושג "בית", ואשר היעדרם עשוי לתאר חסרות בית. כאשר למישהו יש בית עשוי הדבר להתפרש בשלוש דרכים: ראשית, שיש מקום מגורים (או מרחב) מתאים שבו איש או אישה ומשפחתם יכולים לממש בעלות בלעדית עליו (התחום הפיזי); שנית, שיש בו אפשרות לפרטיות ולהנאה מיחסים בין-אישיים (התחום החברתי); שלישית, שיש להם זכות חוקית לגור בו (התחום המשפטי). שלושת אלה מובילים לארבעת המושגים הבסיסיים של היעדר קורת גג, היעדר בית, דויר לא בטוח ודויר לא הולם, שכולם עשויים להצביע על היעדר בית. לכן ETHOS מסווגת אנשים חסרי בית בהתאם למצב תנאי המגורים או ה"בית" שלהם. קטגוריות מושגיות אלו מחולקות ל-13 קטגוריות אופרטיביות שאפשר לעשות בהן שימוש למטרות מדיניות שונות, כגון מיפוי בעיית חסרות הבית, ניטור, הערכה ופיתוח של דרכי מדיניות.

הגדרה כללית	תנאי חיים	קטגוריה אופרטיבית	היעדר קורת גג	מ	ס	ג	ר	ת	מ	ו	ש	ג	י	ת
חיים ברחוב או במרחב הציבורי, ללא מחסה שעשוי להיות מוגדר כמקום מגורים	במקום ציבורי או בחוץ	1.1	1	מ	ס	ג	ר	ת	מ	ו	ש	ג	י	ת
	מקום מגורים	2.1	2											
אנשים שאין להם מקום מגורים קבוע ומשתמשים בשירותיהם של מקלטי לינת לילה	הוסטל לחסרי בית	3.1	3	מ	ס	ג	ר	ת	מ	ו	ש	ג	י	ת
	מגורים זמניים	3.2												
	דויר ארעי בליווי תמיכה מקצועית	3.3												
משך השהייה במקומות אלה אמור להיות קצר	מקלטי לינת לילה	4.1	4	מ	ס	ג	ר	ת	מ	ו	ש	ג	י	ת
	שיכון נשים שחוו אלימות במשפחה, במקרים שבהם משך השהייה אמור להיות קצר	5.1	5											
מהגרים במרכזי קליטה או במגורים לטווח קצר מכוח מעמדם כמהגרים	מקלטי לינת לילה	5.2	6	מ	ס	ג	ר	ת	מ	ו	ש	ג	י	ת
	דויר זמני / מרכזי קליטה	6.1												
מבלי שהוסדרו מגורים לפני השחרור נשארים מעבר לדרוש בשל היעדר מגורים לא וזהה מקום מגורים (לדוגמה משהגיעו לגיל 18)	מגורים למהגרי עבודה	6.2	7	מ	ס	ג	ר	ת	מ	ו	ש	ג	י	ת
	מוסדות ענישה (בתי כלא/ בתי מעצר)	6.3												
	מוסדות רפואיים*	7.1												
מגורים מוגנים לזקנים חסרי בית	מוסדות/ מעונות לילדים	7.2	8	מ	ס	ג	ר	ת	מ	ו	ש	ג	י	ת
	דויר לטווח ארוך הכולל תמיכה מקצועית למי שהיו בעבר חסרי בית (בדרך כלל לתקופה של יותר משנה)	8.1												
מגורים בדויר קונבנציונלי אך לא במקום הרגיל, כיוון שאינו זמין להם מגורים שלא כחוק תפיסה בלתי חוקית של מקום מגורים תפיסת קרקע ללא זכות חוקית	באופן זמני עם משפחה/ חברים	8.2	9	מ	ס	ג	ר	ת	מ	ו	ש	ג	י	ת
	מגורים ללא שכירות משנה כחוק	9.1												
	חוקה בלתי חוקית על קרקע	9.2												
כאשר צו הפינוי בתוקף (בר-הפעלה) כאשר למלווה המשכנתה יש צו חוקי לתבוע מחדש את הנכס	הפעלת צווים חוקיים (שכירות)	10.1	10	מ	ס	ג	ר	ת	מ	ו	ש	ג	י	ת
	צווי עיקול (כשמדובר בבעלות)	11.1												
מקומות שאינם מיועדים למגורי קבע מקלט, צריף או פחון מאולתרים בקתה או ביתן קבועים-למחצה (כולל כלי רכב וכו')	אירועים המתועדים על-ידי המשטרה	11.2	11	מ	ס	ג	ר	ת	מ	ו	ש	ג	י	ת
	מבנים יבילים (ניידים)	12.1												
	בנייה לא קונבנציונלית	13.1												
מגדר כמקום שאינו מתאים למגורים	מבנה ארעי	12.1	12	מ	ס	ג	ר	ת	מ	ו	ש	ג	י	ת
	מגדר כחורג מהתקן הארצי לגובה ביותר לצפיפות לשימוש	13.1												
מגדר כחורג מהתקן הארצי לגובה ביותר לצפיפות לשימוש	התקן הארצי לגובה ביותר לצפיפות	13.1	13	מ	ס	ג	ר	ת	מ	ו	ש	ג	י	ת
	מבנה שאינו מתאים למגורים	13.1												

הערה: טווח קצר מוגדר בדרך כלל כפחות משנה; טווח ארוך מוגדר כיותר משנה. הגדרה זו תואמת את הגדרות מרשם התושבים, כמומלץ בדוח UNECE/EUROSTAT משנת 2006

כולל מרכזי גמילה מסמים, בתי חולים פסיכיאטריים וכו'

FEANTSA

European Federation of National Associations Working with the Homeless AISBL

Fédération Européenne d'Associations Nationales Travaillant avec les Sans-Abri AISBL

194 Chaussée de Louvain ■ 1210 Brussels ■ Belgium ■ Tel.: +32 2 538 166 69 ■ Fax: +32 2 539 41 74 ■ office@feantsa.org ■ www.feantsa.org